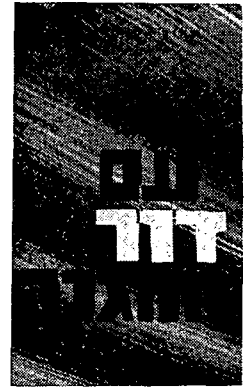

מה חדש בספרי „מערכות“?

מהדורה שלישית — בתוספת פרקים חדשים — של „עם דור ההגנה“, זכרונותיו של שאול אביגור מימי צבירת הכוח שסלל את הדרך אל המדינה, וראשית סיכומיו ללקחי התקופה — מופיעה עתה בהוצאת „מערכות“; ודי בציון זה בשביל להראות לנו מה רבים הם אלה אשר אונסם קשובה לסיפור דמות התקופה ואישיה; לבעיותיה, שהפכו ללקח — וללקחה, המלוים עדיין את בעיותינו-ריכום. ש. אביגור — מראשוני „ההגנה“, דמות פעילה ומפעילה במרכז הארגון במרבית שנות קיומו, ומראשי תנועת ההעפלה — סוקר בספרו פרשות העפלה ושליחות-הצנחנים במלחמה השנייה; מעלה שורת דמויות ואישים, מיוסף טרומפלדור ועד אליהו גולומב, שהפכו בינתיים סמלים — אך הם הינם מחדש בסיפורו: מקיף, במבט לאחור, את מפעלו של ארגון „ההגנה“ ומספר על דרכו-הוא אל „ההגנה“. באור חדש מוארים בספר זה פרשיות ודמויות שהכשירו את הקרקע לעצמאות ישראל, ונחשפים שרשי צמיחתו של כוח ההגנה והבטחון.

שמו המשונה של ספר זה המוצא בימים אלה ע"י „מערכות“ — „החבלן בחליפת-הפסים“ — מקורו בכינוי המקובל לבגד ה„מהוגן“ בשכבה-החברתית שומרת-נימוסים באירופה. כונתו של שם זה היתה להבליט את הצירוף המפתיע בין ההסואה של „אישה-החברה“ לבין מעלליו וסיכוייו היום-יומיים של איש-מחתרת נועז.

ספר זה, שפורסם ט"ו שנים לאחר סיום המלחמה, מגולל את עלילותיו של סוכן יחיד-במינו שלחם, בעומק שטח-הכיבוש הגרמני, לצדן של בעלות-הברית במשך כל מהלכה של המלחמה — עלילות שאין דומה להן במספרן ובגיוונן כאחד. למן תבוסתה של צרפת בשנת 1940, ועד לעצם סיומם של מעשי-האיבה ב־1945 (פרט להפסקה קצרה-ביותר, של שהות בשביצריה) היה רובין — אורח שביצריה, ויהודי שביקש בכל-מאודו לנקום בגרמנים על מה שעוללו לבני-עמו — איש ה„מחתרת“ ו„תנועת המרי“.

איש השירות ה„חשאי“, ואף פקד על קבוצת אנשי „מאקי“.

ולציון זה מוסיף פיטר צ'רצ'יל, אחד הקצינים הבריטיים שחירפו-נפשם בשליחות מחתרתית בצרפת הכבושה (והזכור אולי לקוראי ספרי „מערכות“ מעלילות שתוארו בספר „אודט“):

„מקומם של היהודים לא נפקד בשורות, תנועת המרי; וכפי שניתן היה לשער — התנדבו למלאכה מסוכנת זו רק הנועזים ביותר. לפחות שבעה מאחי-הקצינים, חברי לשליחות בצרפת, יהודים היו; וחמישה מהם קיפחו את חייהם במחנות-ריכוז. הספר, החבלן בחליפת-הפסים' הריהו, איפוא, בחוקת גל-עד לכולם.“

בעוד שלא היו מהססים כן לגבי יחידות גדולות-יותר — הרי עומדת בעינה השאלה: „מה הלאה? אם גם תצלחנה חבורות-הלחימה להשתלט על שטחים חיוניים מבלי שיונחת עליהן התגמול הגרעיני, לאיזו תכלית תכבושנה שטחים אלה? מי יוכל להחזיק בהם לאורך ימים? האם לא יביא הדבר בסופו של דבר ליצירת שטחי-הפקר נרחבים, בהם לא תיתכנה כלל פעולות-לחימה רחבות-היקף — והמטרה הנכספת, הכרעת היריב, אינה קרבה בדרך זו במאומה?

✱

לא נכנסנו כאן לפירוט רב של סבך האפשרויות, המשמעויות והספקות הרבים הכרוכים בלחימה הטקטית הגרעינית, אלא רק נגענו „בקצה-המזלג“ במכלול בעיות זה. אך נדמה שגם מעט זה דיו בכדי להבהיר את חומרת הבעיה — ולהדגיש אותה תחום (כל הצד של חסרת המלחמה בשדה המערכה הטקטי-גרעיני) אשר מאמרו של גנ. האו, כרבים אחרים, מתחמק — כהודאת בעל-הדבר עצמו — בידועין מלטפל בו.

(המשך עמ' 9)

מה את מידת החיוניות של יעד זה בשביל האויב; ואם אמנם חיוני הנו לגביו, הרי במקרה שנבצר ממנו לכבוש שטח זה בכוחות קונבנציונאליים (בין אם זה משום ש„חבורת-הלחימה“ המצוידת והמאומנת תהא שנת-ערך ל־150 לוחם לפחות, ובין אם משום שלא יוכל לרכז כוח מבלי לחשוף עצמו למטען גרעיני של האויב) — לא יהסס התוקפן להשיג את מטרתו בעזרת הנשק הגרעיני. יתר על כן: מספר השטחים החיוניים, מחד-גיסא, ומספר „חבורות הלחימה“ (במתכונת וברמה המוצעות) מאידך-גיסא לא יתרבו יותר כתוצאה מנקיטה בדרך זו, (של הגנ. האו); וממילא לא יחייבו מלאי פצצות-גרעיניות טקטיות רב-יותר, בין להגנה עליהם ובין לתקיפתם.

אולם, אם גם נניח „לצרכי הויכוח“ שאמנם יביא השימוש ב„חבורות הלחימה“ לשינוי בזירת-הקרב, ואכן יימנעו הצד-דים מלהטיל פצצה גרעינית על חבורת-לחימה בת 50 לוחם —